

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Mirów, w rejonie ulic: Komornickiej, Filtrowej, Falistej i Srebrnej

SPIS TREŚCI:

1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu. _____	2
2. Powiązania z innymi dokumentami. _____	2
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy. _____	2
4. Propozycje przewidywanych metod analizy skutków realizacji projektu. _____	3
5. Stan środowiska obszaru objętego ustaleniami projektu. _____	4
5.1. ogólna charakterystyka. _____	4
5.2. Uwarunkowania naturalne i przyrodnicze. _____	5
5.3. Walory krajobrazowe i wartości kulturowe. _____	10
5.4. Powietrze. _____	11
5.5. Hałas. _____	11
5.6. Promieniowanie elektromagnetyczne. _____	13
5.1. Obszary chronione i wymagające ochrony. _____	13
6. Ocena stanu środowiska. _____	13
7. Prognoza dalszych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu. _____	13
8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. _____	15
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, _____	15
9.1. Poziom międzynarodowy, wspólnotowy i krajowy. _____	15
9.2. Poziom regionalny. _____	16
10. Przewidywane znaczące oddziaływania na komponenty środowiska. _____	16
10.1. Różnorodność biologiczna. _____	19
10.2. Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi. _____	19
10.3. Woda. _____	20
10.4. Powietrze, klimat i środowisko akustyczne. _____	20
10.5. Powierzchnia ziemi i gleby. _____	20
10.6. Środowisko kulturowe i krajobraz. _____	20
11. Oddziaływania skumulowane. _____	19
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. _____	21
13. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie. _____	22
14. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko. _____	22
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym. _____	23
16. Wykorzystane materiały: _____	28

1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu.

Podstawowym zadaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest określenie zasad zagospodarowania terenów, z uwzględnieniem wielu uwarunkowań i aspektów - w tym również celów środowiskowych tj.:

- ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- ochrona środowiska kulturowego,
- ochrona dóbr materialnych,
- racjonalne kształtowanie przestrzeni publicznych,
- zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

Podjęcie prac nad planem miejscowym nastąpiło z uwagi na znaczną ilość wniosków mieszkańców w sprawie dopuszczenia możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej.

W konsekwencji objęcie tego obszaru planem miejscowym następuje również w związku z koniecznością uregulowania relacji funkcjonalno-przestrzennych i ułatwienia racjonalnego zagospodarowania.

Na większości obszaru opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr 727/LXIII/2010 z dnia 25 sierpnia 2010 r. Pozostały fragment o powierzchni około 10 ha w części zachodniej pozostaje na chwilę obecną bez planu miejscowego. Zgodnie z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy (uchwała Nr 263.XX.2019 Rady miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019r.) obszar ten został oznaczony symbolami: MNU - obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami), MN - obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, RZ – obszary rolnicze i porolnicze, ZL – obszary lasów i UP – obszary zabudowy produkcyjno-usługowej. Jak wynika z przeprowadzonych analiz, projektowany plan zachowuje zgodność z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy.

2. Powiązania z innymi dokumentami.

Stosownie do art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu planów miejscowych, wiążące są dla organów gminy ustalenia studium. Natomiast przy sporządzaniu studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju i planu zagospodarowania województwa, strategii rozwoju gminy, opracowaniu ekofizjograficznym itp. Plan, którego dotyczy niniejsza prognoza, jest powiązany z założeniami planu zagospodarowania województwa śląskiego i realizuje jego główne założenia w ramach delegacji ustawowej prawa miejscowego.

Powiązania planu w bardziej odległych relacjach dotyczą wielu aktów prawnych oraz dokumentów strategiczno-planistycznych, obowiązujących zarówno na szczeblu krajowym jak i wspólnotowym.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.

Prognoza została sporządzona w oparciu o identyfikację, analizę i ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją ustaleń planu. Mogą one dotyczyć takich komponentów środowiska jak: wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze, ukształtowanie terenu i gleba, klimat akustyczny, bioróżnorodność.

W związku z tym zakres przedmiotowego opracowania obejmuje zagadnienia przewidywanych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej i oceny ich oddziaływania na środowisko, a także możliwości realizacji rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, charakteryzujących istniejący stan zasobów środowiska z uwzględnieniem istniejących i przewidywanych znaczących oddziaływań. Ocenę ewentualnych zagrożeń, poszczególnych komponentów środowiska oraz ich analizy jakościowe, oparto m.in. na danych z państwowego monitoringu środowiska.

Określenie skutków środowiskowych następuje w oparciu o obowiązujące plany zagospodarowania, a w przypadku braku planu - w oparciu o stan istniejący. W zależności od stosunku projektowanego zagospodarowania do zagospodarowania istniejącego, lub możliwego do uzyskania na podstawie decyzji administracyjnych, rozpoznaje się skutki środowiskowe, których rodzaj i znaczenie podlega ocenie w niniejszej prognozie.

Podstawę prawną opracowania stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247 z późn. zm.), zwana dalej "ustawą".

4. Propozycje przewidywanych metod analizy skutków realizacji projektu.

Monitoring skutków środowiskowych realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może się odbywać w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych badań prowadzonych przez organy administracji oraz podmioty gospodarcze - jeżeli odnoszą się do przedmiotu i zakresu planu.

Dla poszczególnych elementów środowiska zaproponowano poniższy zakres i metody analizy:

Element środowiska	Metoda	Częstotliwość
Klimat akustyczny.	Sugeruje się analizować hałas w oparciu o mapę akustyczną oraz pomiary hałasu sprawdzające skuteczność zabezpieczeń akustycznych.	Co 5 lat.
Powierzchnia biologicznie czynna.	Analiza ortofotomap i zdjęć satelitarnych. Zaleca się również prowadzić monitoring z wykorzystaniem danych przestrzennych: ewidencja gruntów i budynków, krawędzie ulic zawartych w Systemie Informacji Przestrzennej.	Co 5 lat.
Powietrze (stan zanieczyszczeń).	Analiza wyników uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, monitoring prowadzony przez gminę oraz podmioty gospodarcze, analiza wyników kontroli podmiotów gospodarczych (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska), kontrola systemów grzewczych. Szczególnie istotny dla obszaru opracowania będzie wskaźnik stężenia pyłu PM10.	Co rok oraz doraźnie w przypadku zgłoszenia naruszenia prawa.
Wody powierzchniowe i podziemne (stan zanieczyszczeń).	Analiza monitoringu prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.	Co rok oraz doraźnie w przypadku zgłoszenia naruszenia prawa.
W celu uniknięcia powtarzania monitoringu, zaleca się skorzystanie z już istniejących systemów monitoringu. Powyższe dane oraz raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być gromadzone i przetwarzane w Urzędzie Miasta Częstochowy.		

Ponadto na obszarze opracowania, również należy przeprowadzać:

- monitoring systemów unieszkodliwiania ścieków - raz w roku,
- kontrolę podczyszczania wód opadowych - raz w roku,
- ciągła kontrola systemu gospodarki odpadami.

Skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska i organów administracji. Bardzo ważny jest również udział społeczeństwa, nie tylko w procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ale także wobec przypadków naruszenia zasad ochrony środowiska określonych w planie. Okresowe przeglądy zainwestowania terenów i realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinny być również przeprowadzane przez organy administracji samorządowej. Monitoring skutków realizacji postanowień projektu planu powinien rozpocząć się po jego uchwaleniu w miarę wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę, co pozwoli na uzyskanie danych wyjściowych do dalszych analiz, a następnie proponuje się coroczne badanie efektów zmian zachodzących w środowisku i gospodarowaniu przestrzenią.

5. Stan środowiska obszaru objętego ustaleniami projektu.

5.1. Ogólna charakterystyka.

Położenie miasta	Północna część województwa śląskiego, na styku trzech mezoregionów geograficznych – Wyżyny Częstochowskiej, zwanej potocznie Jurą, Obniżenia Górnej Warty oraz Wyżyny Wieluńskiej. Mezoregiony te należą do podprowincji – Wyżyny Śląsko-Krakowskiej.
Położenie obszaru względem miasta	Wschodnia część podmiejska.
Powierzchnia	Około 56,1 ha
Poziom terenu	w granicach 242-251 m.n.p.m.
Ukształtowanie terenu	Ogólnie płaskie. Częściowo zmienione antropogenicznie.
Stan użytkowania i zagospodarowania	Tereny mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, usługowo-produkcyjne, rolnicze i leśne.
Najbliższe otoczenie	Tereny mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, usługowo-produkcyjne, tereny wód (rz. Warta) rolnicze, leśne.
Dostępność układu komunikacyjnego	Najważniejsze ulice obsługujące obszar opracowania to drogi gminne: ul. Komornicka, ul. Filtrowa, Falista i Srebrna.

Rys.: zdjęcie lotnicze - teren objęty planem wraz z najbliższym otoczeniem.

5.2. Uwarunkowania naturalne i przyrodnicze.

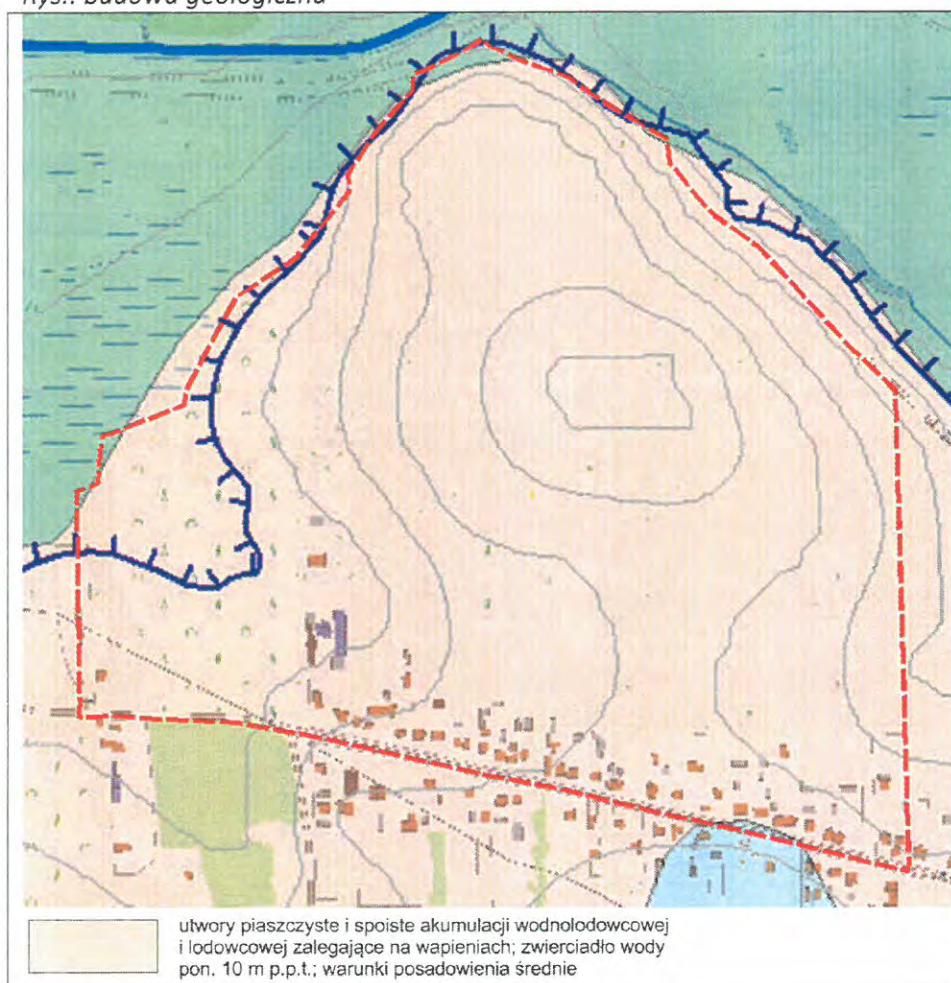
5.2.1. Budowa geologiczna.

Terytorium miasta wchodzi w skład monokliny śląsko-krakowskiej, znajduje się na jej południowo-wschodnim krańcu, w pobliżu granicy z niecką nidziańską. Obszar miasta jest zróżnicowany geologicznie, wierzchnia część to osady polodowcowe: żwiry, piaski, gliny, zaś głębsza to wapienie z okresu górnej jury. Jurę górną reprezentują skały węglanowe oksfordu. Starsze ogniwo budują wapienie scyfiowe z przeławieniami margli - warstwy prędziszowskie. Dolinę holoceniową Warty budują dwa piaszczyste poziomy terasowe. W obrębie dolin dopływów tej rzeki, piaszczysta jest wyższa (1,5 - 2,5 m nad poziom ciek) terasa, natomiast dno doliny pokrywają namuły.

Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym, obszar objęty planem jest położony w większości na utworach piaszczystych i spoistych akumulacji wodnolodowcowej i lodowcowej.

Warunki geotechniczne dla posadowienia zabudowy są przeważnie średnie i zróżnicowane w zależności od obszaru. Wody gruntowe znajdują się przeważnie poniżej 10 m p.p.t. Miejscowo, w północnej części, warunki te mogą ulegać pogorszeniu ze względu na wody gruntowe na głębokościach od 1 do 3 m.

Rys.: budowa geologiczna

5.2.1. Warunki hydrogeologiczne.

Miasto znajduje się w obrębie trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 325 – Częstochowa Zachód,
- GZWP nr 326 – Częstochowa Wschód,
- GZWP nr 327 – Lubliniec- Myszków.

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu zbiornik GZWP nr 326. Jest on intensywnie eksploatowany przez ujęcia komunalne i przemysłowe od Krakowa po Wieluń. Budowa geologiczna zbiornika oraz bardzo słaby stopień naturalnej izolacji warstwy wodonośnej i szczelinowo-krasowe warunki migracji wód

i zanieczyszczeń (duże prędkości filtracji, jak również możliwość występowania fluacji) powodują, że na terenie Częstochowy jest stale narażony na możliwość szybkiego zanieczyszczenia. Zbiornik zawiera generalnie wody dobrej jakości. Na jakość wód najbardziej niekorzystny wpływ mają zanieczyszczenia przemysłowe migrujące do eksploatowanych studni z terenów przemysłowych znajdujących się na południe od ujęcia.

Obszar opracowania znajduje się w sąsiedztwie pośredniej strefy ochrony ujęcia wody. Uwarunkowanie to nie ma znaczenia w kontekście projektowanych ustaleń, w zakresie zaopatrzenia w wodę i sposobu postępowania z wodami opadowymi i ściekami. W północnej części, w obniżonym terenie, występuje I poziom wodonośny, gdzie hydroizobaty wskazują na występowanie wód na głębokości ok. 1 – 3 m. W połączeniu ze słabszym nasłonecznieniem występują w tym rejonie gorsze warunki dla zabudowy.

5.2.2. Warunki hydrograficzne.

Częstochowa leży w całości w dorzeczu górnej Warty. Jego częścią jest rzeka Stradomka, która stanowi elementy wód powierzchniowych płynących w sąsiedztwie obszaru opracowania. Rzeki w otoczeniu terenów zurbanizowanych charakteryzują się miejscowymi przekształceniami antropogenicznymi. Skutkuje to ograniczoną przepustowością, zarówno koryta jak i przestrzeni między wałami - co ma istotny wpływ na retencję wód.

W granicach opracowania nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z oznaczeniem graficznym na rysunku planu, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie ($p=10\%$) oraz średnie ($p=1\%$). W przypadku całkowitego zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego w trakcie powodzi, zalanie terenu wodami Warty nastąpiłoby na nieznacznej powierzchni na południe od wału. W przypadku analizowanego obszaru, który jest wskazany w studium jako tereny rolne nie dopuszczono zabudowy. Aspekt ryzyka wystąpienia wód z koryta rzeki i zalania tych terenów ma znaczenie ale nie jest kluczowy. Teren projektowany do zabudowy obiektami mieszkalnymi jest położony na poziomie wyższym o 5-10 m od stopy wału.

Obudowa biologiczna rzeki powinna być, w miarę możliwości chroniona przed wszelką zabudową. Rzeczywistą rolę tej obudowy odgrywają w tym rejonie tereny takie jak „Popławski dół” lub „Łęg w Wyczerpach” gdzie występuje środowisko wodno-błotne, wyraźnie odmienne od porolniczej, północnej części obszaru objętego planem. Dlatego też, biorąc pod uwagę na specyfikę planu i istniejące uwarunkowania należy uznać, że prawdopodobieństwo negatywnego wpływu ustaleń planu na wody powierzchniowe będzie znikome.

5.2.3. Warunki glebowo-rolnicze.

Naturalna pokrywa glebowa może występować nieregularnie, przede wszystkim w nielicznych obszarach leśnych oraz w obszarach łąk i sadów. Są to na ogół miejsca przydomowe o przeciętnej lub niskiej bioróżnorodności florystycznej. Wyjątkiem jest na niewielki obszar leśny wraz z podmokłym obniżeniem terenu w północno-zachodniej części planu.

Również nieregularne są obszary o znacznych przekształceniach antropogenicznych – w wyniku realizacji obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Zniszczenie pokrywy glebowo-roślinnej w wyniku technicznej zabudowy powierzchni ziemi stanowi radykalną i trwałą formę degradacji struktury ekologicznej. Oprócz technicznego zaburzenia szaty roślinnej i gleby, powierzchnie zabudowane i zdewastowane są źródłem różnorodnych uciążliwości na przyległych terenach i przyczyną zaburzenia ich struktury ekologicznej. Głównymi przyczynami degradacji gleb są skażenia komunikacyjne, przedostające się do gleby przez powietrze lub za pośrednictwem wody. Zanieczyszczenie gleb jest również wynikiem emisji pyłów pochodzących ze spalania paliw stałych do ogrzewania budynków oraz transportu kołowego.

5.2.4. Warunki przyrodnicze.

Flora

Obszar opracowania jest niejednorodny – mniej lub bardziej przekształcony w wyniku działań człowieka. Niektóre z tych przekształceń są umiarkowane i wynikają głównie z prowadzonej gospodarki rolnej. Większe przekształcenia mają podłoże infrastrukturalne i inwestycyjne. Najbardziej pospolitymi zbiorowiskami na przedmiotowym obszarze są zespoły roślinne trwałych użytków zielonych z zadrzewieniami. Dominującymi

zbiorowiskami są pospolite trawy, miejscowo pozbawione istotnych walorów przyrodniczych – gdzie skład florystyczny jest ubogi i wykazujący cechy degeneracji fitocenzoz.

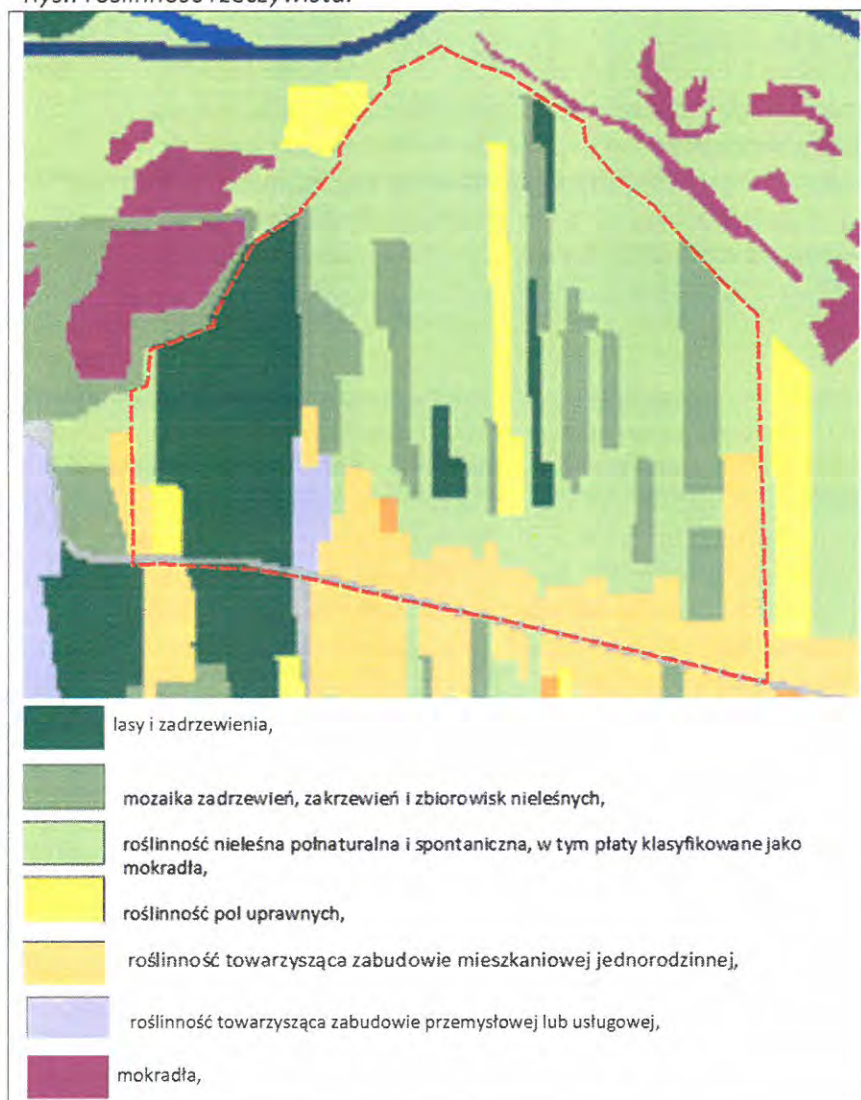
Występują tu nieliczne zbiorowiska leśne, a także luźne zadrzewienia, których skład mieszanym nieznacznie zdominowała brzoza i topola. Brak jest zespołów o specyficznych walorach i szczególnie podwyższonej bioróżnorodności. Skład gatunkowy zadrzewień na tym fragmencie obszaru, to przeważnie: sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, topola czarna, robinia biała, jarzęb pospolity. Natomiast trudno jest zweryfikować pod względem składu gatunkowego zieleń urządzonej w zespołach zabudowy i na terenach porolniczych.

W ocenie ogólnej obszar planu charakteryzuje się przeciętną a miejscami niską wartością ekologiczną, za wyjątkiem użytku leśnego w zachodniej części oraz niewielkiego pasma przylegającego do korytarza ekologicznego rz. Warty, na północy. Użytek leśny charakteryzuje się gęstym zadrzewieniem o przeciętnym zaawansowaniu wiekowym, gdzie poza ww. gatunkami występuje również dąb szypułkowy.

Na pagórkowatej części terenu w pobliżu rzeki Warty występują niewielkie fragmenty muraw kserotermicznych, ze względu na wapienne skaliste podłoże. Są to nieleśne zbiorowiska roślinne o charakterze ziołoroślowym, których skład gatunkowy może mieć bardzo szerokie spektrum.

W omawianym przypadku jej skład jest zubożały, co może w pewnym stopniu wynikać z północnej ekspozycji terenu. Opracowanie ekofizjograficzne na północnej granicy opracowania wykazuje możliwość występowania gatunków roślin rzadkich i chronionych. Jest to punktowo wskazany, niewielki obszar. Poza tym w granicach projektu planu nie występują chronione obiekty i obszary, jak również siedliska sklasyfikowane w rozporządzeniu Ministra Środowiska "w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000".

Rys.: roślinność rzeczywista.

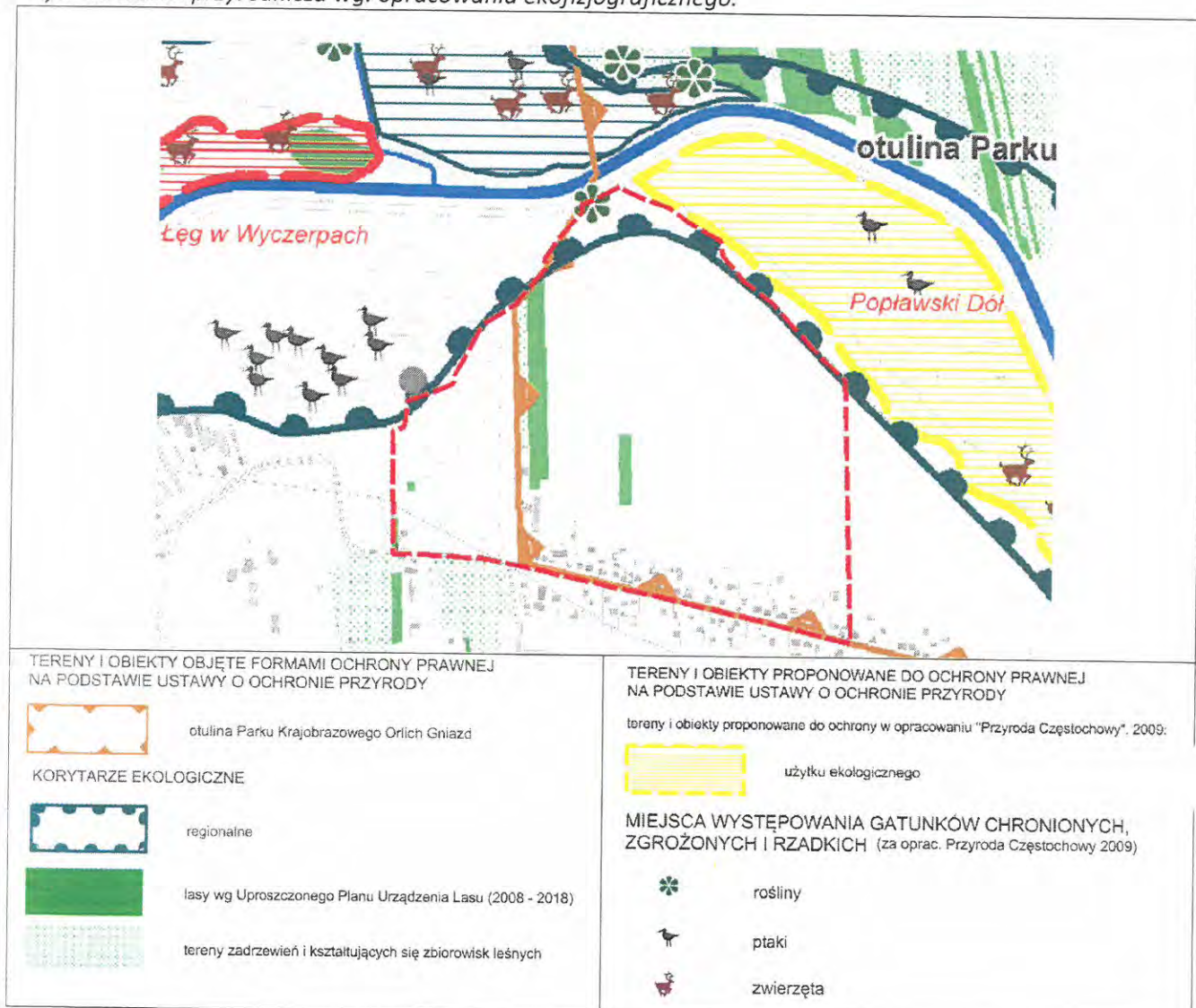

Fauna

Na porolniczych obszarach występują na ogół pospolite gatunki fauny. Wśród ptaków najczęściej skowronek, ortolan, kuropatwa, pokląskwa, kwiczoł i derkacz. Natomiast ssaki to przeważnie osobniki związane ze środowiskiem antropogenicznym obszarów wiejskich jak np.: zając szarak, myszy, nornice. Liczebność przedstawicieli poszczególnych gatunków nie jest jednak znacząca w porównaniu do terenów lasów i zadrzewień. Ptaki wykorzystują ten teren raczej w celu zyskania pożywienia lub krótkiego odpoczynku niż w celach lęgowych.

Na terenach ekstensywnej zabudowy bardzo często ogrody i sady są wykorzystywane jako siedliska. Najczęściej widuje się ptaki, które korzystają z pokarmu naturalnego (nasiona drzew, krzewów i roślin zielnych, owady, gryzonie) lub są dokarmiane, celowo lub przypadkowo, przez ludzi. Można tu wymienić kilka typowych gatunków, tj. modraszka, wróbel, jeżyk, jaskółka, gołąb miejski, kawka, pustułka. Ponadto należy wymienić różne gatunki zwierząt lądowych. Są to na ogół niewielkie ssaki tj. krety, jeże, ryjówki oraz kilka gatunków gryzoni. Szczególnym terenem pod względem występowania małej fauny lądowej jest teren leśny w zachodniej części obszaru, gdzie liczebność osobników może być nieznacznie większa. W ostatnich latach na terenach zurbanizowanych można zaobserwować częste występowanie zwierząt dla których bliskość intensywnych zbiorowisk ludzkich wiąże się z szeroką dostępnością pożywienia. Ptaki wykorzystują ten teren częściej w celu zyskania pożywienia lub krótkiego odpoczynku niż w celach lęgowych. Z pewnością znikomy udział w składzie fauny mają płazy, ze względu na brak obszarów wodno-błotnych. Pod tym względem większą wartość ekologiczną wykazują sąsiednie tereny w pobliżu Warty, czyli „Popławski dół” i „Łęg w Wyczerpach” gdzie pośród różnych przedstawicieli fauny potwierdzono występowanie gatunków rzadkich tj. kumak nizinny i zaskroniec.

Rys.: struktura przyrodnicza wg. opracowania ekofizjograficznego.

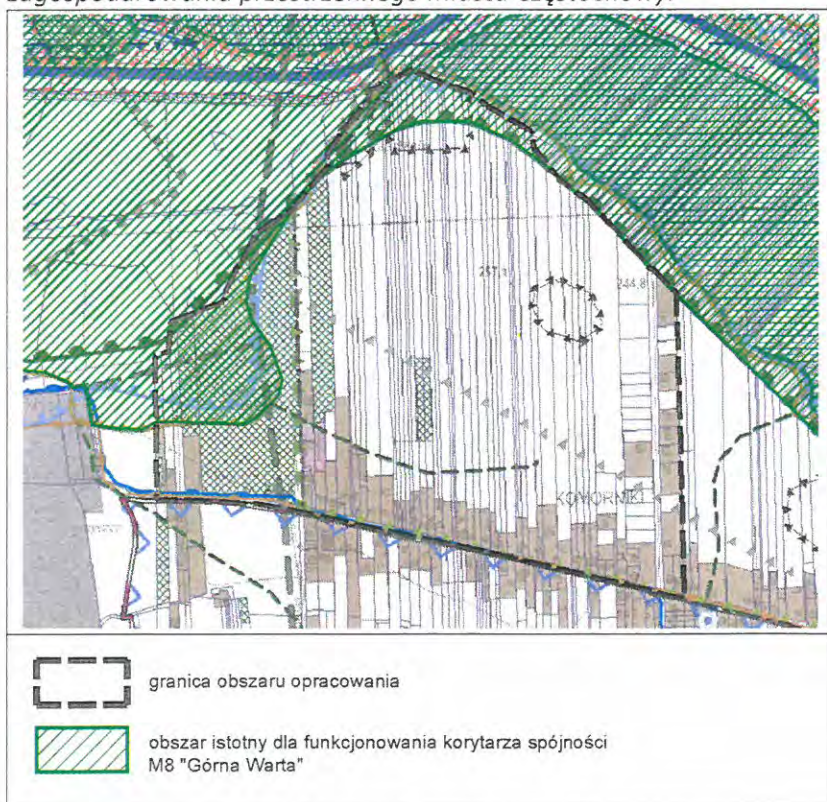

Na powyższym rysunku z opracowania ekofizjograficznego wykazano, że na obszarze planu nie występują rzadkie i chronione gatunki fauny. Natomiast fragment doliny rzecznej, stanowiący część korytarza ekologicznego może być istotnym elementem w regionalnej migracji tych gatunków. Ponadto ww. korytarz ekologiczny wraz z wyznaczoną doliną rzeczną pokrywa się z korytarzem spójności obszarów chronionych, określonym w Opracowaniu Ekofizjograficznym, a także w Studium następująco:

„Korytarze spójności obszarów chronionych wyznaczone na podstawie analizy uwzględniającej wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody: parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000. Są to korytarze wielofunkcyjne. Przez Częstochowę przebiegają dwa korytarze spójności obszarów chronionych o randze międzynarodowej (M8 - „Górna Warta” i M9 - „Częstochowski”). Ich zakres przestrzenny w dużym stopniu jest zbieżny z korytarzami o randze regionalnej i ponadregionalnej”

Zgodnie z powyższym korytarz spójności (M8 – „Górna Warta”) w rejonie obszaru opracowania obejmuje łącznie tereny korytarzy regionalnych, ponadregionalnych oraz doliny rzecznej - oznaczone na rysunku uwarunkowań obowiązującego Studium.

Rys.: uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, wg. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy.

5.2.5. Warunki klimatyczne.

Częstochowa leży w strefie klimatu umiarkowanego. Średnio na dobę przypadają 4 godziny z bezpośrednim promieniowaniem słonecznym. W przebiegu rocznym największe usłonecznienie obserwuje się w czerwcu, ze względu na największą długość dnia.

W Częstochowie niewiele jest dni bezwietrznych. Okresy ciszy w skali roku stanowią średnio 9,2%.

Przeważają tu wiatry zachodnie – 18% i południowo-zachodnie – 18,2%. Jednocześnie osiągają one z tych kierunków największe prędkości – 2,2 m/s. Najrzadziej występują wiatry północne – 7,7% i północno-wschodnie – 7,4%.

Średnia temperatura i opady dla Częstochowy													
Miesiąc	Sty	Lut	Mar	Kwi	Maj	Cze	Lip	Sie	Wrz	Paź	Lis	Gru	Roczna
Średnie maksymalne temperatury [°C]	-1	1	6	14	20	23	24	23	18	12	3	1	12
Średnie dobowe temperatury [°C]	-5	-4	2	9	12	17	18	17	14	9	1	-2	7
Średnie minimalne temperatury [°C]	-9	-6	-1	3	7	11	12	10	8	5	-1	-3	3
Opady [mm]	35	32	33	39	69	80	86	75	48	40	41	37	615

Źródło: „<http://pl.allmetsat.com>”

W obszarze opracowania warunki mikroklimatyczne są typowe dla terenów podmiejskich, które dodatkowo są odczuwalne miejscowo poprzez nieznacznie zwiększoną wilgotność w porze jesiennej, z uwagi na bliskość rzeki i terenów podmokłych.

5.3. Walory krajobrazowe i wartości kulturowe.

Krajobraz w południowej części obszaru opracowania jest krajobrazem kulturowym, podmiejskim, ukształtowanym w sposób różnorodny na przestrzeni wielu lat, w oparciu różne trendy architektoniczne. Rzeźba terenu jest tu mało urozmaicona. Występują tu zieleń przydomowa urządzona, zieleń nieurzędzona i pozostałości gruntów rolnych. Brak jest zabytków nieruchomości i dóbr kultury współczesnej oraz dominant architektonicznych. Część gruntów wciąż funkcjonuje jako tereny indywidualnych upraw ogrodniczych z towarzyszącą zabudową.

W głąb obszaru, otwarte tereny porolnicze determinują krajobraz bardziej naturalny. Ukształtowanie terenu jest nieznacznie odmienne a charakterystycznym elementem jest pagórek przy północnej granicy opracowania. Jest to teren z niewielką wychodnią skalną, z którego rozpościera się dość szeroki widok w kierunku Warty.

Obszar opracowania w części centralnej i południowej wykazuje tendencję do nieznacznych przekształceń w kierunku mieszkalnictwa i usług nieuciążliwych. Potwierdzają to liczne wnioski mieszkańców i realizacje nowych obiektów mieszkaniowych wzdłuż ul. Filtrowej, w głąb obszaru. Przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej dokonują się tu na podstawie decyzji administracyjnych, wydanych przed wejściem w życie obowiązującego planu. W związku z tym rozwiązania układu komunikacyjnego na obszarze planu są często doraźne i nieadekwatne do potrzeb społeczności lokalnej. Północna część jest predysponowana do utrzymania stanu istniejącego, czyli wykluczenia zabudowy, z uwagi na walory krajobrazowe i bliskość doliny rzeki Warty. Znajdują się tu również stanowiska archeologiczne, choć nie jest to uwarunkowanie przesądzające o wykluczeniu zabudowy.

Poniższa tabela zawiera przykładowe miejsca charakteryzujące sposób zagospodarowania rejonu, w którym znajduje się obszar opracowania.

ul. Komornicka – zabudowa mieszkaniowo-usługowa w rejonie skrzyżowania z ul. Filtrową.

	<p>ul. Filtrowa – przykład nowych realizacji zabudowy jednorodzinnej.</p>
	<p>ul. Komornicka – teren produkcyjno-usługowy</p>
	<p>Góra „Skałki” – widok w kierunku rz. Warty.</p>
	<p>ul. Komornicka – użytek leśny zlokalizowany w rejonie terenu produkcyjno-usługowego.</p>

5.4. Powietrze.

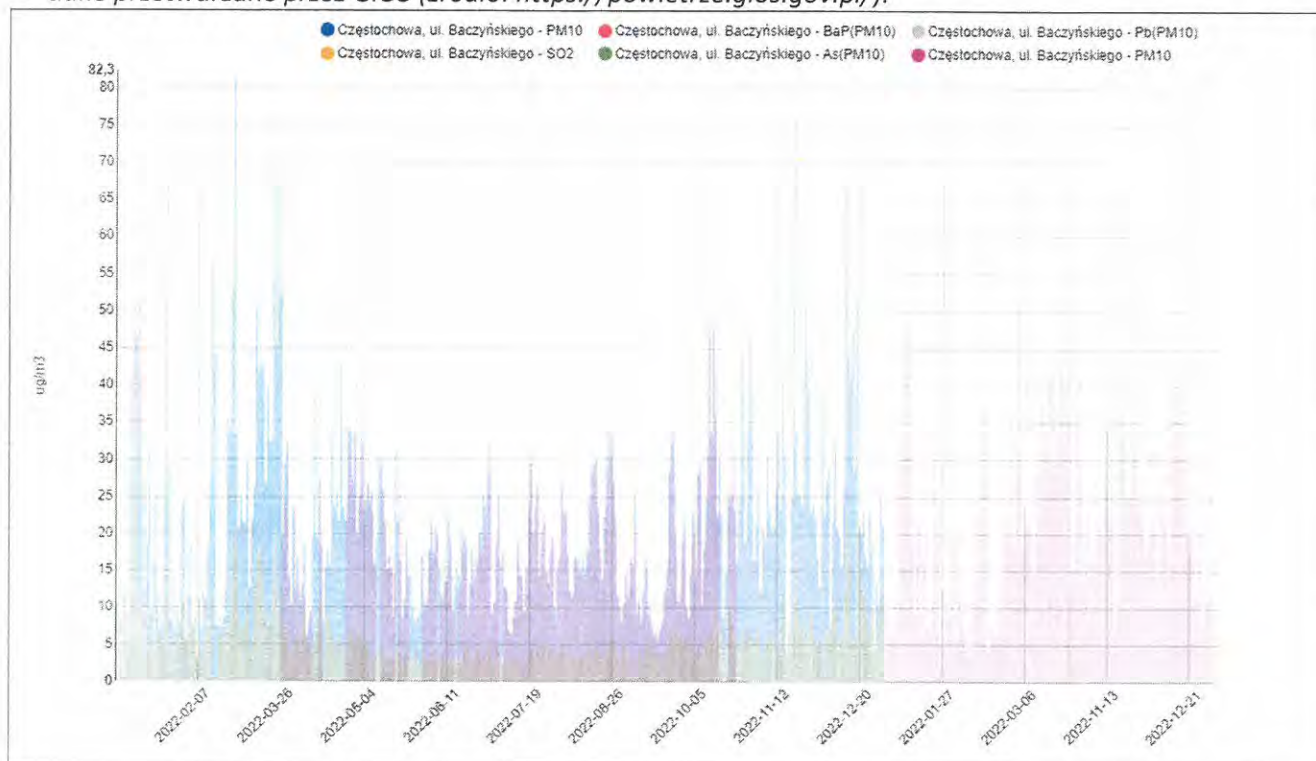
Podstawowym źródłem zanieczyszczeń gazowych w mieście są pojazdy samochodowe, a rejony o dużym nasileniu ruchu drogowego charakteryzują się dużym stopniem zanieczyszczenia powietrza. Przemiany gospodarcze oraz zmiany systemu ochrony środowiska w ostatnich latach (między innymi zastosowanie przepisów o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń, likwidacja wielu zakładów przemysłowych) wywarły istotny wpływ na stan czystości powietrza w Częstochowie. Występuje jednak również duża koncentracja niskich emitorów, czyli głównie domów jednorodzinnych, których systemy grzewcze wykorzystują piece na paliwo stałe, co skutkuje wzrostem stężenia zanieczyszczeń pyłowych i gazów w sezonie zimowym.

Na podstawie analizy danych dotyczących zanieczyszczenia powietrza w Częstochowie i w jej rejonie można powiedzieć, że poziom zanieczyszczeń uległ obniżeniu. Spowodowane jest to w dużym stopniu regresją przemysłu w Częstochowie jak i całym powiecie częstochowskim oraz inwestycjami ekologicznymi prowadzonymi na tym terenie. W ramach starań o zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza CO₂ i pyłem

zawieszonym, wskazane jest wdrażanie gazu lub innych paliw ekologicznych do indywidualnych systemów grzewczych.

Na obszarach objętych planem wpływ na stan powietrza mają ulice stanowiące zasadniczą obsługę komunikacyjną obszaru. Emitują jednocześnie dwa typy zanieczyszczeń (pyłowe oraz gazowe) ze zmiennym natężeniem – zależnym od dnia tygodnia, pory dnia, pory roku oraz warunków pogodowych. Duże tereny produkcyjne, bazy transportowe i składy, są zlokalizowane w stosunkowo dużej odległości, więc mają nieco mniejsze znaczenie w omawianym aspekcie. Zdecydowanie najbardziej znacząca dla siedzib ludzkich, a więc dla zdrowia organizmów żywych, jest niska emisja z indywidualnych palenisk domowych.

Wykres: stężenia zanieczyszczenia powietrza w 2022 r. na stacji pomiarowej Częstochowa, ul. Baczyńskiego – dane przetwarzane przez GIOŚ (źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/>).

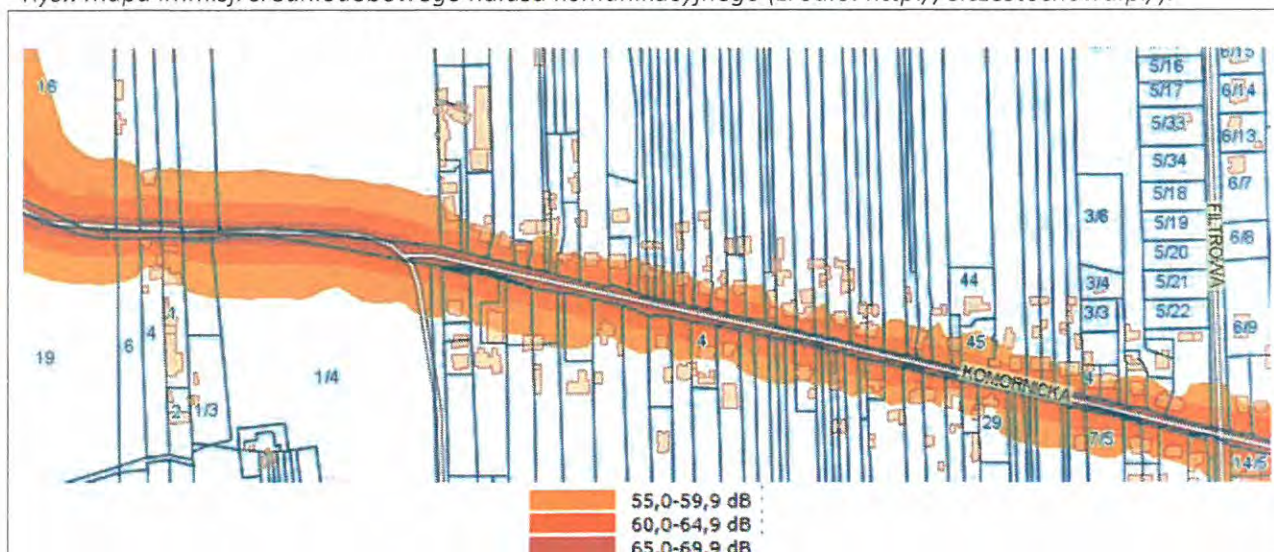

5.5. Hałas.

Na obszarze opracowania podstawowym rodzajem hałasu jest hałas komunikacyjny pochodzący przede wszystkim od drogi gminnej czyli ul. Komornickiej, stanowiącej podstawowe połączenie z systemem dróg publicznych. Droga ta charakteryzuje się umiarkowanym oddziaływaniem

Analiza wykazuje, że immisja hałasu wzdłuż ul. Komornickiej osiąga do 65 dB w ujęciu średniodobowym. Hałas ten ulega znacznej redukcji już w pierwszej linii zabudowy, więc nie odnotowano tu żadnych przekroczeń dopuszczalnych norm. Również nie odnotowano żadnego wpływu hałasu przemysłowego na przedmiotowy obszar, z uwagi na znaczną odległość zakładów o wysokiej immisji.

Rys.: mapa immisji średniodobowego hałasu komunikacyjnego (źródło: <http://e.czystochowa.pl/>).

5.6. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Problem promieniowania elektromagnetycznego na terenie miasta nie jest do końca rozpoznany. Do tej pory przeprowadzono pomiary w kilku wybranych punktach dla linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz wokół kilku stacji transformatorowych. Badania te miały tylko charakter rozpoznawczy jednak nie wykazywały znacząco negatywnego oddziaływania.

Obecnie w najbliższym otoczeniu obszaru opracowania występują emitory promieniowania elektromagnetycznego, w postaci stacji bazowych telekomunikacji.

5.1. Obszary chronione i wymagające ochrony.

Na obszarze objętym planem występują następujące uwarunkowania wymagające uwzględnienia:

I. Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd.

Obejmuje znaczną część obszaru w tym wszystkie tereny na których planowana jest nowa zabudowa. Przy czym sam Park Krajobrazowy Orlich Gniazd znajduje się w odległości nie mniejszej niż 1,8 km od granic planu. Otulina nie wyklucza możliwości zagospodarowania terenów na cele zabudowy, jednakże dobór funkcji - z zakresu najmniejszych uciążliwości środowiskowych, a także ich odpowiednie rozlokowanie, ma tu duże znaczenie.

II. Korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym.

Swoim zasięgiem tylko nieznacznie pokrywa się z obszarem objętym planem, w rejonie „Góry Skałki” na północy. Wskazane jest wykluczenie zabudowy w jego granicach a w sąsiedztwie - dobór funkcji możliwie najmniej uciążliwych dla środowiska naturalnego.

III. Miejsce występowania roślin rzadkich i chronionych (fragmenty muraw kserotermicznych w rejonie „Góry Skałki”).

Pośród wielu gatunków mogą tu występować: czyściec prosty, dąbrówka kosmata, komonica zwyczajna i krwiściąg mniejszy. Wskazane jest wykluczenie zabudowy na tym obszarze.

IV. Stanowiska archeologiczne wraz ze strefą ochrony archeologicznej.

To uwarunkowanie nie wyklucza możliwości zagospodarowania terenów na cele zabudowy, jednakże wszelkie prace ziemne w pobliżu zabytków archeologicznych powinny być (zgodnie z prawem) prowadzone pod nadzorem archeologicznym.

Poza ww. przedmiotowy obszar leży poza granicami obszarów chronionych ze względów przyrodniczych, w tym należących do sieci Natura 2000. Nie występują również obiekty zabytków nieruchomych oraz dobra kultury współczesnej.

6. Ocena stanu środowiska.

Oceny istniejącego stanu środowiska dokonano na podstawie opracowania ekofizjograficznego, analizy stanu istniejącego, a także na podstawie programów w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody.

Ocena ta wyszczególnia jednocześnie istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

Obszar opracowania jest niejednorodny, w pewnym stopniu przekształcony antropogenicznie, jednak wciąż miejscowo wykazuje wartość ekologiczną. Pod względem bioróżnorodności flory i fauny wyróżnia się północny rejon w pobliżu rzeki Warty i zwarty użytek leśny w zachodniej części. Pozostała część posiada korzystne uwarunkowania dla dalszego rozwoju zabudowy mieszkaniowej, która wzdłuż ul. filtrowej powstaje sukcesywnie na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przed wejściem w życie obowiązującego planu.

Z uwagi na specyfikę zabudowy obszaru planu krajobraz kulturowy należy oceniać z pewną rezerwą, pod kątem ładu przestrzennego. Aby go ocenić należy analizować szerszy kontekst, poza granicami opracowania dokumentu. Do zjawisk niekorzystnych można zaliczyć wszelkie obiekty o niskiej estetyce, a także niedostosowanie formy, gabarytów i rozmieszczenia do uwarunkowań lokalnych. Przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej dokonują się obecnie jako mało radykalne uzupełnienia.

Krajobraz w południowej części obszaru opracowania jest krajobrazem kulturowym, podmiejskim, ukształtowanym w sposób różnorodny na przestrzeni wielu lat, w oparciu różne trendy architektoniczne. Rzeźba terenu jest tu mało urozmaicona. W głąb obszaru, otwarte tereny porolnicze determinują krajobraz bardziej naturalny. Ukształtowanie terenu jest nieznacznie odmienne a charakterystycznym elementem jest pagórek przy północnej granicy opracowania. W części centralnej i południowej wykazuje tendencję do nieznacznych przekształceń w kierunku mieszkalnictwa i usług nieuciążliwych.

Problem ochrony zasobów przyrodniczych jest zróżnicowany w zależności od rodzaju zasobów.

W przypadku stanu sanitarnego powietrza sytuacja w całym województwie śląskim w tym również na omawianym obszarze, ulega poprawie, w porównaniu ze stanem sprzed kilku ostatnich lat.

Spowodowane jest to w dużym stopniu regresją przemysłu w Częstochowie, jak i całym powiecie częstochowskim oraz inwestycjami ekologicznymi prowadzonymi na tym terenie. Tym niemniej, w dalszym ciągu pomiary wykazują okresowo podwyższone stężenia zanieczyszczeń substancjami tj. tlenek azotu. Wobec tego nadal wskazane jest podejmowanie działań zmierzających do możliwie szerokiego wprowadzenia proekologicznych systemów grzewczych, do ogrzewania zabudowy indywidualnej. Pozwoli to na ograniczenie emisji niskiej, szczególnie uciążliwej w sezonie zimowym głównym źródłem zanieczyszczeń pyłem zawieszonym (PM₁₀, PM_{2,5}) choć ich stężenie średnioroczne spadło w ubiegłym roku do zadowalającego poziomu.

Stan środowiska w mieście, na tle innych miast woj. śląskiego kształtuje się na poziomie dobrym. Pewne ograniczenie lub nawet eliminacja części zagrożeń środowiska jest możliwa przez realizację określonych przedsięwzięć.

Na obszarze opracowania podstawowym rodzajem hałasu jest hałas komunikacyjny pochodzący przede wszystkim od drogi gminnej czyli ul. Komornickiej, stanowiącej podstawowe połączenie z systemem dróg publicznych. Droga ta charakteryzuje się umiarkowanym oddziaływaniem. Analiza środowiska akustycznego nie wykazuje tu żadnych przekroczeń dopuszczalnych norm. W najbliższym sąsiedztwie nie występują inne emitory hałasu tj. duże zakłady przemysłowe, i nie przewiduje się ich powstania w przyszłości.

Analizowany obszar, w zależności od specyficznych uwarunkowań lokalnych, posiada potencjał dla zabudowy mieszkaniowej z umiarkowanym udziałem nieuciążliwych usług. Aczkolwiek otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i sąsiedztwo doliny rzeki Warty wraz z korytarzem ekologicznym, należy uwzględnić odpowiednio w sposobie wydzielenia terenów nowej zabudowy i doborze odpowiednich funkcji. Na podstawie przeprowadzonej analizy obszaru sformułowano ogólne zalecenia do projektu planu:

- skompensować innymi ustaleniami planu przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne,
- wykluczyć zabudowę w północnej części obszaru ustalając przeznaczenie na cele zieleni naturalnej ewentualnie rolnictwa z zakazem zabudowy,
- należy ustalić w miarę możliwości wysoki wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, zwłaszcza dla terenów związanych z branżą rolniczą,
- ustalić nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z uwarunkowaniami lokalnymi,

- określić pro-ekologiczne zasady odnośnie zaopatrzenia obiektów budowlanych w energię ciepłą oraz odprowadzania ścieków.

7. Prognoza dalszych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Analiza aktualnego zagospodarowania przestrzennego i uwarunkowań lokalnych nie wskazuje na możliwość istotnych zmian środowiska w razie nierealizowania planu miejscowego. Uchwalenie planu spowoduje wyraźną zmianę środowiskową w postaci ruchu budowlanego na terenach porolniczych. Mimo wszystko dobór planowanych funkcji (głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna) oraz ich rozmieszczenie w kontekście otoczenia, jest właściwy i nierodzący przesłanek do wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko. Przy czym uznaje się, że zaniechanie przyjęcia dokumentu, czyli jego brak przez kolejne lata, może spowodować pewne dysfunkcje przestrzenne tego miejskiego obszaru, wynikające z niskiej atrakcyjności inwestycyjnej. Należy tu nadmienić, że obszar planu na którym planuje się nową zabudowę mieszkaniową, nie jest nacechowany wysokim potencjałem zarówno pod względem rolniczym jak i przyrodniczym. Umożliwienie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jest w tym przypadku odpowiedzią na realne zapotrzebowanie mieszkaniowe obywateli, pośrednio niwelując negatywne zjawisko jakim jest rozpraszanie się ludności miejskiej na sąsiednie tereny wiejskie.

Uznaje się, że zaniechanie przyjęcia dokumentu, czyli jego brak przez kolejne lata, może spowodować pewne problemy i dysfunkcje przestrzenne, wynikające z niedostosowania do kierunków zagospodarowania określonych w Studium.

8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Na obszarze planu nie wystąpią znaczące oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak plan w swoich założeniach dopuszcza rozwój zainwestowania na zasadzie uzupełnienia i poszerzenia istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej, w obszarach predysponowanych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zgodnie z polityką przestrzenną miasta i potrzebami rozwojowymi.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym.

9.1. Poziom międzynarodowy, wspólnotowy i krajowy.

Normy prawa międzynarodowego:

- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z dnia 13 listopada 1979 r., sporządzona w Genewie.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z dnia 9 maja 1992 r., sporządzona w Nowym Jorku.
- Europejska Konwencja Krajobrazowa z dnia 20 października 2000 r., sporządzona we Florencji.
- Konwencja o różnorodności biologicznej z dnia 5 czerwca 1992 r., sporządzona w Rio de Janeiro.

Zasadniczym dokumentem definiującym cele ochrony środowiska na poziomie wspólnotowym, uwzględniającym normy prawa międzynarodowego, jest VII Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Program ten wyznacza cele i priorytety dla następujących dziedzin ochrony środowiska:

- ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
- przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
- ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu,
- maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu,
- zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast,
- lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

W projekcie planu powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej. Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnięte również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

Wyżej wymienione cele ochrony środowiska korelują odpowiednio z ogólnymi celami środowiskowymi.

9.2. Poziom regionalny.

Na szczeblu regionalnym zasadniczymi opracowaniami strategicznymi są:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa śląskiego "2020+" z 29 sierpnia 2016 r.,
- Strategia rozwoju województwa śląskiego "ŚLĄSKIE 2020+",

Dziedzina	Ogólne cele środowiskowe	Sposób uwzględnienia w projekcie planu (opis lub cytaty)
1. Różnorodność biologiczna	Dostosowanie intensywności użytkowania terenu do predyspozycji, odporności i pojemności środowiska: - wyłączenie terenów wrażliwych z form zagospodarowania kolizyjnych z funkcją terenu, - ustalenie przyrodniczych progów chłonności terenów przyrodniczych i pozostałych struktur ochronnych na intensywność antropopresji.	Ustalenie wskaźników zagospodarowania terenu oraz terenów wyłączonych z zabudowy celem uzyskania racjonalnych proporcji pomiędzy obszarem zabudowy a powierzchnią biologicznie czynną.
2. Woda	Ochrona zasobów poprzez: - zaopatrzenie w wodę, - oczyszczanie ścieków. Utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód. Ochrona i racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych. Zwiększenie retencji wodnej.	Odniesienie się do zasad: - postępowania ze ściekami i wodami opadowymi, zgodnie z przepisami z zakresu Prawa wodnego oraz ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków; - ograniczenie utwardzeń, w miarę możliwości i adekwatnie do podmiejskiego sposobu zagospodarowania
3. Powietrze i klimat	Poprawa jakości powietrza, spełnienie zwiększonych wymagań norm, całkowita likwidacja emisji substancji niszczących warstwę ozonową.	Ustalenie odpowiednich warunków zaopatrzenia w energię cieplną, z wykorzystaniem urządzeń niskoemisyjnych.
4. Krajobraz	Ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych przed dysharmonijnymi obiektami wysokościowymi i wielkopowierzchniowymi.	Plan ogranicza wskaźnik zabudowy i nakazuje zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, uwzględniając istniejące uwarunkowania.
5. Odpady	Systemowa gospodarka odpadami.	Ustalono, zgodnie z delegacją ustawową planu miejscowego, postępowanie z odpadami zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach i ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach.
6. Zrównoważony rozwój obszarów miejskich	Harmonijny rozwój przestrzenny i gospodarczy. Likwidacja form zagospodarowania konfliktowych z otaczającymi zasobami przestrzeni.	Projekt planu rozwija strukturę funkcjonalno-przestrzenną wzbogacając ją o nowe formy zgodne z ogólną funkcją i specyfiką omawianej części miasta.

10. Przewidywane znaczące oddziaływania na komponenty środowiska.

W zależności od stosunku projektowanego zagospodarowania do zagospodarowania istniejącego, określa się skutki środowiskowe pozytywne i negatywne, których znaczenie podlega ocenie w niniejszej prognozie. Skutki środowiskowe planu polegają w omawianym przypadku na ustaleniu przeznaczenia terenów, pośród których część pozostaje niezagospodarowana. Przyjęto, że fragmenty terenów częściowo zagospodarowanych, nie stanowią negatywnych skutków środowiskowych, ponieważ zostały w dużym stopniu zainwestowane na podstawie decyzji o warunkach zabudowy wydanych przed wejściem obowiązującego planu w życie.

Obszar planu jest w części zabudowany, w związku z czym występują tu obiekty infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, które należy w miarę potrzeb utrzymywać i modernizować. Ogólnie rzecz biorąc obszar planu, podobnie jak najbliższy rejon, posiada możliwości i wskazania do uzupełnienia funkcji zgodnie z uwarunkowaniami lokalnymi. Przemiany te, wzięwszy pod uwagę zapisy planu, nie będą znaczące w aspekcie skutków środowiskowych.

Rys.: analiza terenów, na których wystąpią skutki środowiskowe.

- obszary na których plan dopuszcza zabudowę mieszkaniową z układem drogowym, kosztem terenów otwartych (skutek negatywny)
- obszary na których plan wyklucza zabudowę, która mogłaby powstać na podstawie obowiązującego planu lub decyzji o warunkach zabudowy (skutek pozytywny)
- obszary na których kształtują się zespoły zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy wydanych przed wejściem w życie obowiązującego planu (skutek mieszany)
- teren leśny przeznaczony w projekcie na cele nieleśne
- koryto rzeki Warty
- obszar istotny dla funkcjonowania korytarza spoistości M8 "Górna Warta"

Tereny o projektowanej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej:

- 50 % (tereny oznaczone symbolem literowym MNW)
- 30 % (teren oznaczony symbolem 2MN-U)
- 0 % (tereny dróg projektowanych, oznaczone symbolami literowymi KDD i KR)

Część obszaru oznaczona na powyższym rysunku czerwoną linią jest przeznaczona w obowiązującym planie pod zielenią urządzonej, sport i rekreację, ale z dopuszczeniem w ograniczonym zakresie budynków i infrastruktury technicznej. Ustalenie nowego przeznaczenia dla tych terenów, będzie zasadniczym skutkiem środowiskowym projektowanego dokumentu.

Dla wyszczególnionego fragmentu o powierzchni łącznej około 22,7 ha, plan ustala obowiązek zapewnienia minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w wielkości: 50% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

30% dla zabudowy mieszkaniowo usługowej i 0% dla dróg publicznych i wewnętrznych. Po przeliczeniu jest to około 9,8 ha powierzchni biologicznie czynnej, po zagospodarowaniu całości. Przy założeniu wykorzystania do maksimum powierzchni zabudowy wraz z utwardzeniami, ubytek powierzchni biologicznie czynnej wyniósłby około 12,86 ha. Należy jednak zauważyć, że na ogół powierzchnia zabudowy ustalona w planie nie jest wykorzystywana w pełnym zakresie. Prognozuje się szacunkowo, że pod zabudowę może zostać przeznaczona pod zabudowę około 80% ww. powierzchni – czyli około 10,8 ha, przy czym cały obszar planu to około 56,4 ha.

Położenie tego obszaru w granicach otuliny parku krajobrazowego Orlich Gniazd jest istotnym uwarunkowaniem lecz nie wyklucza całkowicie możliwości zagospodarowania, pod warunkiem ustalenia adekwatnie nieuciążliwych funkcji, czyli nieopresyjnych dla środowiska naturalnego. Zgodnie z Rozporządzeniem nr 15/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 22 czerwca 1998 roku w sprawie ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w województwie częstochowskim oraz Rozporządzeniem nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, w otulinie parków krajobrazowych zakazuje się jedynie inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska. Nie zalicza się do nich inwestycji dla potrzeb lokalnych a budownictwo mieszkaniowe o niewielkiej intensywności z pewnością do takich należy.

Północna część obszaru oznaczona na rysunku zieloną linią również jest przeznaczona w obowiązującym planie pod zielenią urządzonej, sport i rekreację, z dopuszczeniem w ograniczonym zakresie budynków i infrastruktury, w tym również parkingów. Obecnie ustalony minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosi 90%, co oznacza, że nieruchomości gruntowe o odpowiednio dużej powierzchni mogą się stać terenami inwestycji budowlanych. Omawiany projekt planu wyklucza tu taką możliwość zwiększając też udział powierzchni biologicznie czynnej o 5%. Jest to skutek pozytywny a ponadto kompensacja w stosunku do ww. obszaru zabudowy mieszkaniowej.

Oznaczony zieloną linią teren 1ZN nie jest objęty obowiązującym planem miejscowym, więc jego zainwestowanie jest możliwe na podstawie decyzji administracyjnych. Wykluczenie zabudowy na tym terenie ocenia się pozytywnie w aspekcie bliskiego sąsiedztwa korytarza ekologicznego.

Dotychczasowe ustalenie w miejscowym planie terenu ZU – (sport i rekreacja), w tak dużym zakresie obszarowym, jest nieadekwatne do uwarunkowań prawnych i ekonomicznych (grunty rolne prywatne) oraz realnego zapotrzebowania na takie tereny. Uznaje się więc, że projekt odpowiada na potrzeby rozwojowe adekwatnie do aktualnych uwarunkowań, możliwości i predyspozycji przestrzennych. Umożliwienie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jest w tym przypadku odpowiedzią na realne zapotrzebowanie mieszkaniowe obywateli, co pośrednio przyczynia się do redukcji negatywnego zjawiska jakim jest rozpraszanie się budownictwa miejskiego na sąsiednie tereny wiejskie.

Obszary, które tworzą właściwą dolinę Warty, znajdują się w większości poza granicami projektu planu. Są to przede wszystkim rejon o niższym poziomie terenu i charakterystycznych uwarunkowaniach przyrodniczych, np. „Łęg w Wyczerpach” lub „Popławski Dół”. Ocenia się, że wykluczenie zabudowy na północnej części obszaru planu wystarczająco spełnia potrzebę ochrony tej doliny, czyli regionalnego korytarza ekologicznego. Tereny te z uwagi na różne uwarunkowania ekofizjograficzne, tj.: obniżenie wzdłuż cieków wodnych, bliskość korytarza ekologicznego (w tym korytarza spójności M8 „Górna Warta”), wykazują się odpowiednio wyższą wartością ekologiczną i/ lub niską przydatnością pod zabudowę.

Teren wskazany do zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, został przeznaczony w planie na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Jest to skutek nieznacznie negatywny, ponieważ grunt ten jest w dużej mierze pozbawiony roślinności leśnej, jego powierzchnia jest stosunkowo niewielka a ponadto należy do osób fizycznych. Stąd niskie prawdopodobieństwo, że w przypadku ochrony tego fragmentu roślinność leśna zostanie odtworzona.

Silnym uzasadnieniem dla przyjętych w projekcie dyspozycji planistycznych jest optymalny (pod wieloma względami) dobór lokalizacji dla dopuszczonych funkcji. Część miasta, na której leży obszar opracowania jest środowiskiem półnaturalnym, w dużej mierze antropogenicznym, dlatego wartość ekologiczna obszaru jest ogólnie przeciętna. Natomiast wyposażenie infrastrukturalne przysposobiło ten rejon bardziej do pełnienia funkcji mieszkaniowo-usługowych. Należy tu wskazać, że racjonalne wykorzystanie infrastruktury o wysokich parametrach, zarówno technicznej jak i komunikacyjnej, dla zaproponowanych w planie funkcji jest wysoce wskazane.

Opracowanie spójnego miejscowego planu zagospodarowania, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju w zgodności z zapisami studium, należy tu uznać jako działanie na rzecz rozwiązania problemów przestrzennych podmiejskiego zespołu zabudowy. Przyjęcie planu, należy więc traktować jako środek zapobiegający dalszym niekorzystnym zmianom w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Ocenia się, że ustalenie racjonalnych zasad: zabudowy i zagospodarowania terenu, ochrony środowiska, kształtowania przestrzeni publicznych oraz ochrony dziedzictwa kulturowego będzie miało istotny wpływ na polepszenie jakości przestrzeni, a tym samym jakości życia mieszkańców, prawdopodobnie w perspektywie kolejnej dekady.

Wziąwszy pod uwagę wszystkie ustalenia planu ocenia się, że na omawianym terenie skala i wielkość przedsięwzięcia będzie na poziomie umiarkowanym. Z całą pewnością nie wystąpi wykorzystanie zasobów naturalnych tj. gleba czy woda. Teren posiada szeroki dostęp do infrastruktury technicznej. W związku z powyższym, przy dostosowaniu się do zapisów planu, nie przypuszcza się również wystąpienia emisji zagrażającej ludzkiemu zdrowiu. Obowiązkiem każdego jest przestrzeganie zapisów ustawy "prawo ochrony środowiska", określającej m.in.: zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, warunki wprowadzania substancji do środowiska, odpowiedzialność i sankcje w przypadku naruszeń powyższych zasad i warunków. Organem posiadającym narzędzia i kompetencje do kontroli przestrzegania przepisów jest Inspekcja Ochrony Środowiska, która działa w oparciu o ustawę o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Kwalifikacja skutków ustaleń planu dla wyszczególnionych fragmentów jest zróżnicowana w zależności od obszaru. Czyli nieznacznie negatywna, pozytywna lub neutralna. Jednak sumarycznie cały plan ocenia się pozytywnie, ponieważ część miasta, na której leży obszar opracowania jest środowiskiem przystosowanym i odpowiednim dla funkcji mieszkaniowych i usługowych. Racjonalne wykorzystanie ciągów komunikacyjnych i infrastruktury jest wysoce wskazane dla utrzymania zwartej struktury miasta i jego walorów ekonomicznych.

W związku z realizacją ustaleń planu nie przewiduje się tzw. „znaczących” oddziaływań na środowisko. Poniższa analiza, mimo wszystko uwzględnia zakres przewidywanych oddziaływań, również o umiarkowanym znaczeniu.

10.1. Różnorodność biologiczna.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Ubytek powierzchni biologicznie czynnej wraz ze zmniejszeniem użytku leśnego	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Tereny rolnictwa z zakazem zabudowy	Ochrona terenów otwartych w pobliżu doliny rzeki.	pozytywne	bezpośrednie	trwale	tak
Określenie warunków zabudowy, zgodnie z polityką przestrzenną miasta	Podwyższenie standardów zagospodarowania przestrzeni z uwzględnieniem terenów wolnych od zabudowy.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

10.2. Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Określenie odpowiednich warunków zabudowy dla terenów mieszkaniowych i usług.	Ochrona siedzib ludzkich poprzez wykluczenie niepożądanych funkcji.	Pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Wykluczenie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.	Ochrona przed immisją substancji i energii oraz działanie na rzecz podniesienia estetyki przestrzeni.	Pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Ustalenia z zakresu ładu przestrzennego, ochrony krajobrazu.	Podwyższenie jakości przestrzeni publicznej.	Pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Ustalenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z terenami dróg publicznych	Podwyższenie zasobów mieszkaniowych.	Pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

10.3. Woda.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Ustalenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z terenami dróg publicznych	Zmniejszenie terenów zielonych, przepuszczalnych dla wody.	negatywne	bezpośrednie	trwale	tak
Ustalenia z zakresu infrastruktury technicznej i ochrony środowiska.	Ustalenie zasad odprowadzania ścieków, postępowania z odpadami i zaopatrzenia w wodę, dla zabezpieczenia wód gruntowych i podziemnych.	pozytywne	pośrednie	długoterminowe	tak
Wykluczenie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.	Ograniczenie wielkości potencjalnego spływu zanieczyszczonych wód opadowych do gruntu.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

10.4. Powietrze, klimat i środowisko akustyczne.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Ustalenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z terenami dróg publicznych	Nieznaczne zwiększenie emisji hałasu komunikacyjnego	negatywne	pośrednie	długoterminowe	tak
Ustalenia z zakresu: infrastruktury technicznej, ochrony środowiska	Ustalenie odpowiednich warunków zaopatrzenia w energię ciepłą, z wykorzystaniem systemów i urządzeń niskoemisyjnych i wykorzystujących odnawialne źródła energii.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Wykluczenie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.	Ochrona przed nadmierną emisją substancji i energii do środowiska.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Zachowanie wysokiego wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.	Wspomaganie naturalnych procesów oczyszczania powietrza.	pozytywne	pośrednie	długoterminowe	tak
Wskazanie terenów chronionych przed hałasem i wykluczenie zabudowy wrażliwej akustycznie na obszarach przekroczeń	Ochrona terenów wrażliwych przed hałasem	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

10.5. Powierzchnia ziemi i gleby.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Ustalenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z terenami dróg publicznych	Ubytek powierzchni biologicznie czynnej.	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.	Kompensacja terenów zabudowanych i utwardzonych.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Ustalenia z zakresu ochrony środowiska i ładu przestrzennego.	Ustalenie zasad zagospodarowania uwzględniających wymogi zachowania odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowy a powierzchnią biologicznie czynną.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Wykluczenie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.	Wykluczenie możliwości udziału substancji niebezpiecznych w procesie technologicznym.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

10.6. Środowisko kulturowe i krajobraz.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Ustalenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z terenami dróg publicznych	Zmiany krajobrazowe - z półnaturalnego na antropogeniczny	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
	Podwyższenie walorów ekonomicznych przestrzeni	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Ustalenia z zakresu ochrony ładu przestrzennego. Ustalenie spójnych zasad zabudowy i zagospodarowania terenu	Ochrona podstawowych zasad ładu przestrzennego.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

11. Oddziaływania skumulowane.

Na podstawie analizy przyjętych rozwiązań planistycznych nie przewiduje się kumulacji oddziaływań w związku z realizacją zapisów planu. Przy założeniu, że nowe inwestycje będą zgodne z zapisami planu miejscowego, nie należy się spodziewać znaczącego pogorszenia jakości środowiska.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Środowisko obszaru opracowania oraz jego najbliższego otoczenia cechuje się umiarkowanym stopniem przekształcenia antropogenicznego. Dalszy rozwój zainwestowania, wzbogacenie form użytkowania, rozwój infrastruktury technicznej może w różnorodny sposób wpływać na środowisko jako całość oraz na jego poszczególne elementy.

Plan nie zawiera rozwiązań rodzących znaczące skutki środowiskowe a jego uchwalenie należy postrzegać w pozytywnym wymiarze. Aczkolwiek przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę i drogi publiczne jest w kilku aspektach oddziaływaniem negatywnym, więc podejmowanie działań kompensujących jest wskazane w omawianym przypadku. Plan w swych założeniach formułuje szereg ustaleń ograniczających, zapobiegających i minimalizujących rzeczywiste skutki polityki przestrzennej. Projektowane ustalenia określają zasady realizacji dalszego zainwestowania w sposób ograniczający negatywny wpływ na elementy środowiska.

W poniższej tabeli wyodrębniono najważniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Elementy środowiska	Ustalenia planu (cytat lub opis ustalenia)
Różnorodność biologiczna	Ustalenie dla nowych terenów zabudowy minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach 30-50 %.
	maksymalna wielkość powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – od 20% do 40%.
	Wykluczenie zabudowy na terenach rolniczych
Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi	Ustalenia w zakresie ochrony powietrza i ograniczenia zanieczyszczeń atmosfery.
	<i>„Oddziaływanie prowadzonych działalności nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, określonych w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska wraz z przepisami wykonawczymi, poza terenem, do którego ma prawo prowadzący działalność”.</i>
	Ustalenie obowiązku zapewnienia dostępu osobom niepełnosprawnym zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, w granicach obszarów ogólnodostępnych.
Woda	Nakaz uszczelnienia powierzchni narażonych na zanieczyszczenie oraz ujęcia i zagospodarowania ścieków, w tym wód opadowych i roztopowych.
	Ustalenie odprowadzenia ścieków do systemu kanalizacji zbiorczej.
Powietrze, klimat i środowisko akustyczne	<i>„...ustala się (...) zasadę wykorzystywania do ogrzewania obiektów ciepła sieciowego, energii ze źródeł odnawialnych albo dobór innych (w tym indywidualnych) rozwiązań technicznych, mających na celu unikanie lub ograniczenie do poziomów dopuszczalnych, emisji gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza...”</i>
	Określenie terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej jako tereny chronione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska wraz z przepisami wykonawczymi
	<i>„Oddziaływanie prowadzonych działalności nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, określonych w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska wraz z przepisami wykonawczymi, poza terenem, do którego ma prawo prowadzący działalność”.</i>
Środowisko kulturowe i krajobraz	Określenie spójnego układu dróg publicznych (podwyższenie walorów użytkowych i standardów zagospodarowania przestrzeni)
	Uwzględnienie stanowisk archeologicznych wraz z ustaleniem ich ochrony
	Wykluczenie zabudowy na terenach rolniczych w pobliżu rzeki Warty

	<p>Określenie ustaleń uwzględniających uwarunkowania lokalne, w tym obiekty i tereny sąsiednie.</p> <p>Ochrona przed nadmierną intensywnością zabudowy poprzez znaczące ograniczenie wskaźników zagospodarowania terenu zgodnych z polityką przestrzenną miasta, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.</p>
--	---

13. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie.

Objęty analizą projekt nie zawiera rozwiązań alternatywnych. Jest on zgodny z podstawowymi zasadami ochrony środowiska oraz z głównymi założeniami obowiązującego dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta. Wykluczono rozwiązania planistyczne mogące stwarzać konflikty lub kolizje z wymogami ochrony środowiska, dzięki czemu są zgodne z warunkami i możliwościami środowiskowymi obszaru. W związku z powyższym uznaje się, że sporządzanie rozwiązań alternatywnych do przedmiotowego projektu jest niecelowe.

14. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dyspozycje funkcjonalne terenów, nie przewidują obiektów mogących oddziaływać trans-granicznie na komponenty środowiskowe. W związku z czym nie stwierdzono oddziaływania transgranicznego, wymagającego wszczęcia procedury przewidzianej w Konwencji z Espoo – potwierdzonej przez ustawę Prawo ochrony środowiska.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Podstawowym zadaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest określenie zasad zagospodarowania terenów, z uwzględnieniem wielu uwarunkowań i aspektów - w tym również celów środowiskowych tj.:

- ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- ochrona środowiska kulturowego,
- ochrona dóbr materialnych,
- racjonalne kształtowanie przestrzeni publicznych,
- zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

Podjęcie prac nad planem miejscowym nastąpiło z uwagi na znaczną ilość wniosków mieszkańców w sprawie dopuszczenia możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej.

W konsekwencji objęcie tego obszaru planem miejscowym następuje również w związku z koniecznością uregulowania relacji funkcjonalno-przestrzennych i ułatwienia racjonalnego zagospodarowania.

Na większości obszaru opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr 727/LXIII/2010 z dnia 25 sierpnia 2010 r. Pozostały fragment o powierzchni około 10 ha w części zachodniej pozostaje na chwilę obecną bez planu miejscowego. Zgodnie z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy (uchwała Nr 263.XX.2019 Rady miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019r.) obszar ten został oznaczony symbolami: MNU - obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami), MN - obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, RZ – obszary rolnicze i porolnicze, ZL – obszary lasów i UP – obszary zabudowy produkcyjno-usługowej. Jak wynika z przeprowadzonych analiz, projektowany plan zachowuje zgodność z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy.

Stosownie do art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu planów miejscowych, wiążące są dla organów gminy ustalenia studium. Natomiast przy sporządzaniu studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju i planu zagospodarowania województwa, strategii rozwoju gminy, opracowaniu ekofizjograficznym itp. Plan, którego dotyczy niniejsza prognoza, jest powiązany z założeniami planu zagospodarowania województwa śląskiego i realizuje jego główne założenia w ramach delegacji ustawowej prawa miejscowego.

Powiązania planu w bardziej odległych relacjach dotyczą wielu aktów prawnych oraz dokumentów strategiczno-planistycznych, obowiązujących zarówno na szczeblu krajowym jak i wspólnotowym.

Prognoza została sporządzona w oparciu o identyfikację, analizę i ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją ustaleń planu. Mogą one dotyczyć takich komponentów środowiska jak: wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze, ukształtowanie terenu i gleba, klimat akustyczny, bioróżnorodność.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, charakteryzujących istniejący stan zasobów środowiska z uwzględnieniem istniejących i przewidywanych znaczących oddziaływań. Ocenę ewentualnych zagrożeń, poszczególnych komponentów środowiska oraz ich analizy jakościowe, oparto m.in. na danych z państwowego monitoringu środowiska.

Określenie skutków środowiskowych następuje w oparciu o obowiązujące plany zagospodarowania, a w przypadku braku planu - w oparciu o stan istniejący. W zależności od stosunku projektowanego zagospodarowania do zagospodarowania istniejącego, lub możliwego do uzyskania na podstawie decyzji administracyjnych, rozpoznaje się skutki środowiskowe, których rodzaj i znaczenie podlega ocenie w niniejszej prognozie.

Podstawę prawną opracowania stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247 z późn. zm.).

Monitoring skutków środowiskowych realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może się odbywać w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych badań prowadzonych przez organy administracji oraz podmioty gospodarcze - jeżeli odnoszą się do przedmiotu i zakresu planu.

Oceny istniejącego stanu środowiska dokonano na podstawie opracowania ekofizjograficznego, analizy stanu istniejącego, a także na podstawie programów w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody. Ocena ta wyszczególnia jednocześnie istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

Obszar opracowania jest niejednorodny, w pewnym stopniu przekształcony antropogenicznie, jednak wciąż miejscowo wykazuje wartość ekologiczną. Pod względem bioróżnorodności flory i fauny wyróżnia się północny rejon w pobliżu rzeki Warty i zwarty użytek leśny w zachodniej części. Pozostała część posiada korzystne uwarunkowania dla dalszego rozwoju zabudowy mieszkaniowej, która wzdłuż ul. filtrowej powstaje sukcesywnie na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przed wejściem w życie obowiązującego planu.

Z uwagi na specyfikę zabudowy obszaru planu krajobraz kulturowy należy oceniać z pewną rezerwą, pod kątem ładu przestrzennego. Aby go ocenić należy analizować szerszy kontekst, poza granicami opracowania dokumentu. Do zjawisk niekorzystnych można zaliczyć wszelkie obiekty o niskiej estetyce, a także niedostosowanie formy, gabarytów i rozmieszczenia do uwarunkowań lokalnych. Przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej dokonują się obecnie jako mało radykalne uzupełnienia.

Krajobraz w południowej części obszaru opracowania jest krajobrazem kulturowym, podmiejskim, ukształtowanym w sposób różnorodny na przestrzeni wielu lat, w oparciu różne trendy architektoniczne. Rzeźba terenu jest tu mało urozmaicona. W głąb obszaru, otwarte tereny porolnicze determinują krajobraz bardziej naturalny. Ukształtowanie terenu jest nieznacznie odmienne a charakterystycznym elementem jest pagórek przy północnej granicy opracowania. W części centralnej i południowej wykazuje tendencję do nieznacznych przekształceń w kierunku mieszkalnictwa i usług nieuciążliwych.

Problem ochrony zasobów przyrodniczych jest zróżnicowany w zależności od rodzaju zasobów.

W przypadku stanu sanitarnego powietrza sytuacja w całym województwie śląskim w tym również na omawianym obszarze, ulega poprawie, w porównaniu ze stanem sprzed kilku ostatnich lat.

Spowodowane jest to w dużym stopniu regresją przemysłu w Częstochowie, jak i całym powiecie częstochowskim oraz inwestycjami ekologicznymi prowadzonymi na tym terenie. Tym niemniej, w dalszym ciągu pomiary wykazują okresowo podwyższone stężenia zanieczyszczeń substancjami tj. tlenek azotu.

Wobec tego nadal wskazane jest podejmowanie działań zmierzających do możliwie szerokiego wprowadzenia proekologicznych systemów grzewczych, do ogrzewania zabudowy indywidualnej. Pozwoli to na ograniczenie emisji niskiej, szczególnie uciążliwej w sezonie zimowym głównym źródłem zanieczyszczeń pyłem zawieszonym (PM10, PM2,5) choć ich stężenie średnioroczne spadło w ubiegłym roku do zadowalającego poziomu.

Stan środowiska w mieście, na tle innych miast woj. śląskiego kształtuje się na poziomie dobrym. Pewne ograniczenie lub nawet eliminacja części zagrożeń środowiska jest możliwa przez realizację określonych przedsięwzięć.

Na obszarze opracowania podstawowym rodzajem hałasu jest hałas komunikacyjny pochodzący przede wszystkim od drogi gminnej czyli ul. Komornickiej, stanowiącej podstawowe połączenie z systemem dróg publicznych. Droga ta charakteryzuje się umiarkowanym oddziaływaniem. Analiza środowiska akustycznego nie wykazuje tu żadnych przekroczeń dopuszczalnych norm. W najbliższym sąsiedztwie nie występują inne emitory hałasu tj. duże zakłady przemysłowe, i nie przewiduje się ich powstania w przyszłości.

Analizowany obszar, w zależności od specyficznych uwarunkowań lokalnych, posiada potencjał dla zabudowy mieszkaniowej z umiarkowanym udziałem nieuciążliwych usług. Aczkolwiek otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i sąsiedztwo doliny rzeki Warty wraz z korytarzem ekologicznym, należy uwzględnić odpowiednio w sposobie wydzielenia terenów nowej zabudowy i doborze odpowiednich funkcji. Na podstawie przeprowadzonej analizy obszaru sformułowano ogólne zalecenia do projektu planu:

- skompensować innymi ustaleniami planu przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne,
- wykluczyć zabudowę w północnej części obszaru ustalając przeznaczenie na cele zieleni naturalnej ewentualnie rolnictwa z zakazem zabudowy,
- należy ustalić w miarę możliwości wysoki wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, zwłaszcza dla terenów związanych z branżą rolniczą,
- ustalić nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z uwarunkowaniami lokalnymi,

- określić pro-ekologiczne zasady odnośnie zaopatrzenia obiektów budowlanych w energię ciepłą oraz odprowadzania ścieków.

Analiza aktualnego zagospodarowania przestrzennego i uwarunkowań lokalnych nie wskazuje na możliwość istotnych zmian środowiska w razie nierealizowania planu miejscowego. Uchwalenie planu spowoduje wyraźną zmianę środowiskową w postaci ruchu budowlanego na terenach porolniczych. Mimo wszystko dobór planowanych funkcji (głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna) oraz ich rozmieszczenie w kontekście otoczenia, jest właściwy i nierodzący przesłanek do wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko. Przy czym uznaje się, że zaniechanie przyjęcia dokumentu, czyli jego brak przez kolejne lata, może spowodować pewne dysfunkcje przestrzenne tego miejskiego obszaru, wynikające z niskiej atrakcyjności inwestycyjnej. Należy tu nadmienić, że obszar planu na którym planuje się nową zabudowę mieszkaniową, nie jest nacechowany wysokim potencjałem zarówno pod względem rolniczym jak i przyrodniczym. Umożliwienie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jest w tym przypadku odpowiedzią na realne zapotrzebowanie mieszkaniowe obywateli, pośrednio niwelując negatywne zjawisko jakim jest rozpraszanie się ludności miejskiej na sąsiednie tereny wiejskie.

Uznaje się, że zaniechanie przyjęcia dokumentu, czyli jego brak przez kolejne lata, może spowodować pewne problemy i dysfunkcje przestrzenne, wynikające z niedostosowania do kierunków zagospodarowania określonych w Studium.

Na obszarze planu nie wystąpią znaczące oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak plan w swoich założeniach dopuszcza rozwój zainwestowania na zasadzie uzupełnienia i poszerzenia istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej, w obszarach predysponowanych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zgodnie z polityką przestrzenną miasta i potrzebami rozwojowymi.

W zależności od stosunku projektowanego zagospodarowania do zagospodarowania istniejącego, określa się skutki środowiskowe pozytywne i negatywne, których znaczenie podlega ocenie w niniejszej prognozie. Skutki środowiskowe planu polegają w omawianym przypadku na ustaleniu przeznaczenia terenów, pośród których część pozostaje niezagospodarowana. Przyjęto, że fragmenty terenów częściowo zagospodarowanych, nie stanowią negatywnych skutków środowiskowych, ponieważ zostały w dużym stopniu zainwestowane na podstawie decyzji o warunkach zabudowy wydanych przed wejściem obowiązującego planu w życie.

Obszar planu jest w części zabudowany, w związku z czym występują tu obiekty infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, które należy w miarę potrzeb utrzymywać i modernizować. Ogólnie rzecz biorąc obszar planu, podobnie jak najbliższy rejon, posiada możliwości i wskazania do uzupełnienia funkcji zgodnie z uwarunkowaniami lokalnymi. Przemiany te, wzięwszy pod uwagę zapisy planu, nie będą znaczące w aspekcie skutków środowiskowych.

Część obszaru, na którym przewiduje się nowe zespoły zabudowy, jest przeznaczona w obowiązującym planie pod zielenią urządzonej, sport i rekreację, ale z dopuszczeniem w ograniczonym zakresie budynków i infrastruktury technicznej. Ustalenie nowego przeznaczenia dla tych terenów, będzie zasadniczym skutkiem środowiskowym projektowanego dokumentu.

Dla wyszczególnionego fragmentu o powierzchni łącznej około 22,7 ha, plan ustala obowiązek zapewnienia minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w wielkości: 50% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 30% dla zabudowy mieszkaniowo usługowej i 0% dla dróg publicznych i wewnętrznych. To daje łącznie około 9,8 ha powierzchni biologicznie czynnej po zagospodarowaniu całości. Przy założeniu wykorzystania do maksimum powierzchni zabudowy wraz z utwardzeniami, ubytek powierzchni biologicznie czynnej wyniósłby około 12,86 ha. Należy jednak zauważyć, że na ogół powierzchnia zabudowy ustalona w planie nie jest wykorzystywana w pełnym zakresie. Prognozuje się szacunkowo, że pod zabudowę może zostać przeznaczona pod zabudowę około 80% ww. powierzchni – czyli około 10,8 ha, przy czym cały obszar planu to około 56,4 ha.

Położenie tego obszaru w granicach otuliny parku krajobrazowego Orlich Gniazd jest istotnym uwarunkowaniem lecz nie wyklucza całkowicie możliwości zagospodarowania, pod warunkiem ustalenia adekwatnie nieuciążliwych funkcji, czyli nieopresyjnych dla środowiska naturalnego. Zgodnie z Rozporządzeniem nr 15/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 22 czerwca 1998 roku w sprawie ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w województwie częstochowskim oraz Rozporządzeniem nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd,

w otulinie parków krajobrazowych zakazuje się jedynie inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska. Nie zalicza się do nich inwestycji dla potrzeb lokalnych a budownictwo mieszkaniowe o niewielkiej intensywności z pewnością do takich należy.

Północna część obszaru również jest przeznaczona w obowiązującym planie pod zielenią urządzonej, sport i rekreację, z dopuszczeniem w ograniczonym zakresie budynków i infrastruktury, w tym również parkingów. Obecnie ustalony minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosi 90%, co oznacza, że nieruchomości gruntowe o odpowiednio dużej powierzchni mogą się stać terenami inwestycji budowlanych. Omawiany projekt planu wyklucza tu taką możliwość zwiększając też udział powierzchni biologicznie czynnej o 5%. Jest to skutek pozytywny a ponadto kompensacja w stosunku do ww. obszaru zabudowy mieszkaniowej.

Teren 1ZN nie jest objęty obowiązującym planem miejscowym, więc jego zainwestowanie jest możliwe na podstawie decyzji administracyjnych. Wykluczenie zabudowy na tym terenie ocenia się pozytywnie w aspekcie bliskiego sąsiedztwa korytarza ekologicznego.

Dotychczasowe ustalenie w miejscowym planie terenu ZU – (sport i rekreacja), w tak dużym zakresie obszarowym, jest nieadekwatne do uwarunkowań prawnych i ekonomicznych (grunty rolne prywatne) oraz realnego zapotrzebowania na takie tereny. Uznaje się więc, że projekt odpowiada na potrzeby rozwojowe adekwatnie do aktualnych uwarunkowań, możliwości i predyspozycji przestrzennych. Umożliwienie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jest w tym przypadku odpowiedzią na realne zapotrzebowanie mieszkaniowe obywateli, co pośrednio przyczynia się do redukcji negatywnego zjawiska jakim jest rozpraszanie się budownictwa miejskiego na sąsiednie tereny wiejskie.

Obszary, które tworzą właściwą dolinę Warty, znajdują się w większości poza granicami projektu planu. Są to przede wszystkim rejon o niższym poziomie terenu i charakterystycznych uwarunkowaniach przyrodniczych, np. „Łęg w Wyczerpach” lub „Popławski Dół”. Ocenia się, że wykluczenie zabudowy na północnej części obszaru planu wystarczająco spełnia potrzebę ochrony tej doliny, czyli regionalnego korytarza ekologicznego. Tereny te z uwagi na różne uwarunkowania ekofizjograficzne, tj.: obniżenie wzdłuż cieku wodnego, bliskość korytarza ekologicznego (w tym korytarza spójności M8 „Górna Warta”), wykazuje się odpowiednio wyższą wartością ekologiczną i/ lub niską przydatnością pod zabudowę.

Teren wskazany do zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, został przeznaczony w planie na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Jest to skutek nieznacznie negatywny, ponieważ grunt ten jest w dużej mierze pozbawiony roślinności leśnej, jego powierzchnia jest stosunkowo niewielka a ponadto należy do osób fizycznych. Stąd niskie prawdopodobieństwo, że w przypadku ochrony tego fragmentu roślinność leśna zostanie odtworzona.

Silnym uzasadnieniem dla przyjętych w projekcie dyspozycji planistycznych jest optymalny (pod wieloma względami) dobór lokalizacji dla dopuszczonych funkcji. Część miasta, na której leży obszar opracowania jest środowiskiem półnaturalnym, w dużej mierze antropogenicznym, dlatego wartość ekologiczna obszaru jest ogólnie przeciętna. Natomiast wyposażenie infrastrukturalne przysposobiło ten rejon bardziej do pełnienia funkcji mieszkaniowo-usługowych. Należy tu wskazać, że racjonalne wykorzystanie infrastruktury o wysokich parametrach, zarówno technicznej jak i komunikacyjnej, dla zaproponowanych w planie funkcji jest wysoce wskazane.

Opracowanie spójnego miejscowego planu zagospodarowania, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju w zgodności z zapisami studium, należy tu uznać jako działanie na rzecz rozwiązania problemów przestrzennych podmiejskiego zespołu zabudowy. Przyjęcie planu, należy więc traktować jako środek zapobiegający dalszym niekorzystnym zmianom w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Ocenia się, że ustalenie racjonalnych zasad: zabudowy i zagospodarowania terenu, ochrony środowiska, kształtowania przestrzeni publicznych oraz ochrony dziedzictwa kulturowego będzie miało istotny wpływ na polepszenie jakości przestrzeni, a tym samym jakości życia mieszkańców, prawdopodobnie w perspektywie kolejnej dekady.

Wziąwszy pod uwagę wszystkie ustalenia planu ocenia się, że na omawianym terenie skala i wielkość przedsięwzięcia będzie na poziomie umiarkowanym. Z całą pewnością nie wystąpi wykorzystanie zasobów naturalnych tj. gleba czy woda. Teren posiada szeroki dostęp do infrastruktury technicznej. W związku z powyższym, przy dostosowaniu się do zapisów planu, nie przypuszcza się również wystąpienia emisji

zagrożącej ludzkiemu zdrowiu. Obowiązkiem każdego jest przestrzeganie zapisów ustawy "prawo ochrony środowiska", określającej m.in.: zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, warunki wprowadzania substancji do środowiska, odpowiedzialność i sankcje w przypadku naruszeń powyższych zasad i warunków. Organem posiadającym narzędzia i kompetencje do kontroli przestrzegania przepisów jest Inspekcja Ochrony Środowiska, która działa w oparciu o ustawę o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Kwalifikacja skutków ustaleń planu dla wyszczególnionych fragmentów jest zróżnicowana w zależności od obszaru. Czyli nieznacznie negatywna, pozytywna lub neutralna. Jednak sumarycznie cały plan ocenia się pozytywnie, ponieważ część miasta, na której leży obszar opracowania jest środowiskiem przystosowanym i odpowiednim dla funkcji mieszkaniowych i usługowych. Racjonalne wykorzystanie ciągów komunikacyjnych i infrastruktury jest wysoce wskazane dla utrzymania zwartej struktury miasta i jego walorów ekonomicznych.

W związku z realizacją ustaleń planu nie przewiduje się tzw. „znaczących” oddziaływań na środowisko. Analiza mimo wszystko uwzględnia zakres przewidywanych oddziaływań, również o umiarkowanym znaczeniu.

Na podstawie analizy przyjętych rozwiązań planistycznych nie przewiduje się kumulacji oddziaływań w związku z realizacją zapisów planu. Przy założeniu, że nowe inwestycje będą zgodne z zapisami planu miejscowego, nie należy się spodziewać znaczącego pogorszenia jakości środowiska.

Środowisko obszaru opracowania oraz jego najbliższego otoczenia cechuje się umiarkowanym stopniem przekształcenia antropogenicznego. Dalszy rozwój zainwestowania, wzbogacenie form użytkowania, rozwój infrastruktury technicznej może w różnorodny sposób wpływać na środowisko jako całość oraz na jego poszczególne elementy.

Plan nie zawiera rozwiązań rodzących znaczące skutki środowiskowe a jego uchwalenie należy postrzegać w pozytywnym wymiarze. Aczkolwiek przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę i drogi publiczne jest w kilku aspektach oddziaływaniem negatywnym, więc podejmowanie działań kompensujących jest wskazane w omawianym przypadku. Plan w swych założeniach formułuje szereg ustaleń ograniczających, zapobiegających i minimalizujących rzeczywiste skutki polityki przestrzennej. Projektowane ustalenia określają zasady realizacji dalszego zainwestowania w sposób ograniczający negatywny wpływ na elementy środowiska.

Objęty analizą projekt nie zawiera rozwiązań alternatywnych. Jest on zgodny z podstawowymi zasadami ochrony środowiska oraz z głównymi założeniami obowiązującego dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta. Wykluczono rozwiązania planistyczne mogące stwarzać konflikty lub kolizje z wymogami ochrony środowiska, dzięki czemu są zgodne z warunkami i możliwościami środowiskowymi obszaru. W związku z powyższym uznaje się, że sporządzanie rozwiązań alternatywnych do przedmiotowego projektu jest niecelowe.

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dyspozycje funkcjonalne terenów, nie przewidują obiektów mogących oddziaływać trans-granicznie na komponenty środowiskowe. W związku z czym nie stwierdzono oddziaływania transgranicznego, wymagającego wszczęcia procedury przewidzianej w Konwencji z Espoo – potwierdzonej przez ustawę Prawo ochrony środowiska.

Wykorzystane materiały:

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowa” – listopad 2019;
- „Opracowanie problemowe w zakresie struktury przyrodniczej miasta, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych oraz terenów zieleni” - Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice, 2014;
- „Opracowanie Ekofizjograficzne dla Miasta Częstochowy” – Katowice 2004;
- „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Dla Miasta Częstochowy Z Uwzględnieniem Lat 2010 – 2014 Z Perspektywą do Roku 2017” oraz "Program ochrony środowiska dla miasta Częstochowy na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 - projekt";
- „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” - Katowice 21 czerwca 2004;
- „Program Ochrony Środowiska Przed Hałasem Dla Miasta Częstochowy Na Lata 2013 – 2018” – Częstochowa 24 marca 2014 r.;
- „Stan Środowiska w Województwie Śląskim w 2013 roku” - Biblioteka Monitoringu Środowiska - Katowice 2014;
- „Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1:50000” - Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., 1999;
- www.katowice.pios.gov.pl;
- www.e.czystochowa.pl;
- www.czystochowskie24.pl
- www.pl.allmetsat.com;
- www.teraz-srodowisko.pl

Bielsko-Biała, dn. 27.05.2024 r.

Marcin Gajewski
ul. Szpaków 26a
43-309 Bielsko-Biała

Na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2021.0.247 t.j.), w związku z opracowaniem prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Mirów, w rejonie ulic: Komornickiej, Filtrowej, Falistej i Srebrnej

oświadczam

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ww. ustawy. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Marcin Gajewski

(kierujący zespołem autorskim)

